

Zorgen voor elkaar

Vijf soorten zorg met voorbeelden uit Rosmalen e.o.:

1. Lichamelijke gezondheidszorg (bijv. Jeroen Bosch Ziekenhuis, huisartsen)
2. Geestelijk gezondheidszorg (bijv. Reinier van Arkel en vroeger Coudewater)
3. Zorg voor lichamelijk beperkte mensen (bijv. Mariaoord)
4. Zorg voor verstandelijk beperkte mensen (Cello, vroeger de Binkhorst geheten)
5. Ouderenzorg (De Annenborch, vroeger Gesticht van Meeuwen)



Geschiedenis van die zorg

Ziekenzorg in de oudheid

In de oudheid was ziekenzorg vooral een taak van de familie, dus thuiszorg. Kruiden en planten werden als geneesmiddelen gebruikt. Er waren maar weinig mensen die kennis hadden van geneesmiddelen.

Zieken werden ook vaak naar heilige plaatsen gebracht. Zij wachtten daar op genezing door bidden en wonderen, maar ze werden niet verpleegd. Oudere slaven werden op een eiland achtergelaten om te sterven. Deze voorbeelden laten goed zien dat de ziekenzorg en ouderenzorg vroeger heel anders was.

Het begin van de geneeskunde

De Griekse arts **Hippocrates van Kos** (370 voor Chr.) is de oprichter van de geneeskunde. Nog steeds spreken artsen in de hele wereld de Eed van Hippocrates uit. Door het afleggen van deze eed beloven artsen dat zij alles wat zij te weten komen van een patiënt geheim zullen houden en dat zij alles zullen doen om de patiënt zo goed mogelijk te helpen.

Hippocrates zei dat hygiëne en gezond eten en drinken en frisse lucht heel belangrijk zijn voor je gezondheid. Deze ideeën gebruiken wij nog steeds.

Ook buiten Europa, in Azië en het islamitische Midden-Oosten, ontwikkelde de geneeskunde zich. In Perzië en India werden artsen opgeleid. Hun studieboeken werden door velen bestudeerd en vertaald, ook in Europa, zelfs tot aan de zeventiende eeuw.

Geschiedenisboeken over de zorg in Europa staan vaak vol verschrikkelijke verhalen. Zo werden in de negentiende eeuw mensen met een lichamelijke handicap tentoongesteld op kermissen en jaarmarkten. Geesteszieke mensen lagen jarenlang aan een ketting vastgebonden.

Liefdadigheid

Vanaf de oudheid tot ver in onze tijd verzorgden broeders en zusters van kerken en kloosters zieke mensen.

Liefdadigheid vanuit de kerken en kloosters veranderde vanaf de zestiende eeuw langzamerhand in zorg in ziekenhuizen. Die huizen kregen vaak de naam van een heilige zoals St. Franciscus of Diaconessenziekenhuis. Ook verpleeghuizen hebben vaak de naam van heiligen, zoals St. Jacob en Mariaoord.

Florence Nightingale (1820-1910) was een wetenschapper en verpleegkundige. Ze begon in 1860 in Engeland een opleiding voor verpleegsters. Florence Nightingale vond: 'Verplegen is de patiënt helpen om te leven. Florence Nightingale vond dat verplegen een beroep was waarvoor je salaris moest ontvangen. Ze deed zelf veel ervaring op in de Turkse Krimoorlog, het Duitse Kaiserwerth (verpleegsters die hun werk uit liefde voor God deden) en bij de zusters van St. Vincent de Paul in de buurt van Parijs. Florence Nightingale wordt vaak afgebeeld als 'de vrouw met de lamp'. Die lamp gebruikte zij bij haar werk in de Krimoorlog. Haar geboortedag 12 mei wordt nog steeds gevierd als de Dag van de Verpleging.

De twintigste eeuw

Jaren zestig

In de jaren zestig van de vorige eeuw was het normaal dat iemand van 70 jaar, die nog helemaal voor zichzelf kon zorgen, toch een plaats kreeg in een rusthuis. Oudere mensen mochten uitrusten van het harde werken en genieten van hun laatste levensjaren. Maar hierdoor gingen zij lichamelijk en geestelijk sneller achteruit. Hetzelfde gebeurde in de instellingen voor mensen met een geestelijke, lichamelijke of verstandelijke handicap. Zij woonden in grote gebouwen, vaak prachtig in de bossen maar ver van de bewoonde wereld. Dat was gemakkelijk voor de verzorgers, omdat alles dan op één plaats was.

Jaren zeventig

In de jaren zeventig werd het aanbod van zorg steeds verder uitgebreid. Veel zorgvragers kregen zorg, terwijl ze gedeeltelijk nog prima voor zichzelf konden zorgen. De gezondheidszorg ging echter elk jaar meer geld kosten. Daarom moest er wat gebeuren en de regering besloot te gaan bezuinigen. Vanaf dat moment werden zorgvragers en hun familie gestimuleerd om zo veel mogelijk zelf te doen.

Onze tijd

Tegenwoordig proberen we mensen zo lang mogelijk thuis te laten blijven wonen en behandeling in een ziekenhuis zo kort mogelijk te laten duren. Dan krijgen mensen thuis nog wel zorg of ze gaan overdag naar dagbesteding. Dat heeft ook te maken met de kosten: bijvoorbeeld een verblijf in een ziekenhuis is heel erg duur. Mogelijk dat nieuwe uitvindingen de zorg nog weer gemakkelijker kan maken: zoals bijvoorbeeld zorgrobots.

Bron: DaVinci College reader BBL 2021